

MANUÁL

studium a studijní povinnosti

střední
scioškola
Praha 3

verze platná k 17. září 2025

Milé studentky, milí studenti,

vybrali jste si pro své studium Střední ScioŠkolu, která je v mnoha ohledech jiná než běžné střední školy. Máte zde na jednu stranu velkou svobodu: můžete si vybírat z ateliérů a na jejich podobě se od začátku do konce podílet. Vybíráte si z kurzů ty, které nejlépe vyhovují vašim představám. Podílíte se velkou měrou na tom, jak to ve škole vypadá, co se v ní děje a jaká zde panuje atmosféra. Na druhou stranu máte také řadu povinností: dodržovat termíny a dohody, odevzdávat práci včas, převzít zodpovědnost za svoje učení, starat se o školu, uklízet. Aby tento liberální systém fungoval, jsou potřeba jasná pravidla, jejichž dodržování je vyžadováno. Protože bez hranic a pravidel není svoboda vůbec možná.

Vaši průvodci

Jak to u nás chodí

Hlavní zodpovědnost za učení má student/ka – tak zní hlavní zásada Střední ScioŠkoly. Prakticky k naplňování této zásady dospíváme dobrou organizací toho, jak studenti/tky rozhodují o plnění vzdělávacího programu. Průvodce/kyně nabízí konzultaci, pomáhá řídit proces. Aktivní jsou především studenti/tky.

Největší prostor nabízejí **ateliéry** – projektové bloky na témata, která vyberou studenti/tky během takzvané koordinace. Další možností jsou **kurzy**, pravidelné jedno nebo dvouhodinové učební bloky, které se opakují po dobu jednoho čtvrtletí.

Usilujeme o maximální otevřenost – vítáme u nás zajímavé návštěvy ze světa vědy, kultury, podnikání, pedagogiky. Zvat do školy zajímavé osobnosti je také úkolem studentů/tek.

Studenti/tky mají pravidelně v rozvrhu čas na samostudium – mohou jej využívat k práci na ateliéru, přípravě na kurzy nebo práci na individuálních projektech.

Mentori/rky scházejí se studenty/kami při individuálních i skupinových rozhovorech (tzv. **mentorských kruzích**), kde společně pracují na rozvoji každého studenta/tky.

Shromáždění všech studentů/tek a průvodců/kyň je místem přijímání důležitých rozhodnutí, která se týkají života školy. **Shromáždění je zřízeno Ústavou školy a řídí se jí.**

Senát je sbor volených zástupců studentů, skládá se ze studentů a je volen studenty. Projednává návrhy, které vyplývají z jednání školního Shromáždění. Může také sám návrhy na Shromáždění podávat. **Senát je zřízen Ústavou školy a řídí se jí.¹**

Pracovní skupiny jsou týmy studentů a průvodců, kteří mají obvykle od Shromáždění mandát - zodpovědnost za určitou oblast. Studenti se v pracovních skupinách učí pracovat kontinuálně, mají určitou oblast ve škole na starosti, např. marketing školy, rozpočet, design a prostor. Pracovní skupiny mají svoje stálé místo v rozvrhu.

¹ Kompetence a způsob jednání Senátu, jakož i způsob volby senátorů a senátorek, stanoví podrobně Mandát Senátu.

Služba se stará o praktický chod školy. Služba se plní dvěma různými způsoby, jako služba úklidová a projektová. Úklidová služba má na starosti úklid, základní údržbu a chod školy. Většina úkolů je opakovaných, ty jednorázové jsou krátké a jednoduché. **Studenti/ky vykonávají úklidovou službu souběžně s ateliérem a zapisují se na ni jako na ateliér.**

Cílem *projektové* služby je odbavovat jednorázové, složitější úkoly, které prostředí školy vylepšují a vyžadují kontinuální práci po delší dobu.

Střední ScioŠkola má i svůj **vzdělávací program**. Tedy seznam oblastí, témat, dovedností a zkušeností, kterými by si podle průvodců/kyň měl každý/á student/ka projít. Nejde o nějakou libovůli. **Kurikulum** jsme vytvořili na základě osmi **kompetencí**, na kterých zase dva roky pracovala řada průvodců/kyň ze všech ScioŠkol.

K vytvoření přehledu o studijním pokroku slouží zejména tvoje **digitální portfolio** a webová aplikace **EduMap**. Takový přehled potřebuješ zejména ty sám/sama, aby ses ve svém studiu dobře orientoval/a. Potřebují ho mít ale i průvodci/kyně a vyžaduje ho i Česká školní inspekce.

Ateliéry²

Jsou základní učební jednotkou Střední ScioŠkoly. Jsou to několikátýdenní³ učební bloky, jejichž hlavním cílem je **společně se vzdělávat** a zkoumat svět z různých úhlů pohledu, a také **budovat studijní autonomii**. Stojí na zásadách projektové výuky.

Cíle a zásady ateliéru:

- Hlavním cílem ateliéru je společně se vzdělávat a zkoumat svět z různých úhlů pohledu.
- Druhým hlavním cílem je budovat studijní autonomii.
- Zodpovědnost za učení v ateliéru leží zejména na studentech.
- Ateliéry jsou multidisciplinární, umožňují učení v souvislostech.
- Ateliéry inspirují studenty k překonávání vlastních hranic, k tomu, aby do učení vkládali úsilí, aby usilovali o kvalitní výstupy.
- Ateliér nabízí čas a možnosti pro smysluplné rozdělení rolí v projektu, cílený nácvik dovedností, učení se z chyb.
- Výstupy z ateliérů slouží k učení těch, kdo je připravují, i těch, komu jsou určeny.
- Studenti v ateliéru zažívají, že nesou zodpovědnost za svoji práci i za výsledek skupiny.
- Ateliér podporuje to, aby se studenti cítili ve škole bezpečně a našli si v ní svoje místo.
- Ateliér respektuje svobodu volby témat, podporuje radost z učení.

² Podrobný popis ateliéru je v [Manuálu k ateliérům](#).

³ Ve školním roce 2025/2026 jsou ateliéry pětitydenní.

Ateliér probíhá v rámci 5 fází projektové výuky: 1. plánování, 2. zadávání projektu, 3. realizace, 4. prezentace/sdílení a 5. reflexe projektu. Těmito fázím předchází fáze 0 - výběr tématu.

Úkolem (a povinností) studentů v ateliéru je:

- zformulovat a sledovat vlastní učební cíl
- věnovat pozornost studiu zdrojů
- pracovat na výstupu ve skupině
- představit finální verzi výstupu
- dokumentovat získané informace a svůj výstup ve vlastním portfoliu
- reflektovat postoje, znalosti a dovednosti, které v ateliéru získal

Úkolem (a povinností) průvodců v ateliéru je:

- pomoci studentům zformulovat realistický plán a měřitelné výstupy
- nevyučovat, ne dělat rozhodnutí za studenty/ky ani organizovat návštěvy a exkurze
- vést studenty k reflexi výsledků vlastní a skupinové práce
- zajistit bezpečné prostředí a provádět studenty odvíjející se skupinovou dynamikou

Splnění ateliéru

1. Ateliéry jsou všechny povinné. Pro studenty v autonomním režimu jsou nepovinné.
2. Student musí ve školním roce dosáhnout 70% docházky v ateliérech dohromady (tzn. nemusí splnit 70% v každém jednotlivém ateliéru).
3. Při nesplnění docházky student v době výjezdů pracuje pro školu nebo širší společenství (Žižkov, Prahu 3, svět). Zadaná práce je proporční k zameškaným hodinám. Průvodce v ateliéru může nabídnout bezprostřední náhradu malého počtu zameškaných hodin.
4. O úspěšném nebo neúspěšném uzavření ateliéru si rozhoduje student sám na základě vlastního hodnocení, které se zakládá na předem stanovených kritériích. Podkladem jsou mu také hodnocení od ostatních studentů a hodnocení nebo zpětná vazba průvodce, písemná nebo ústní. Neúspěšné uzavření ateliéru student povinně reflektuje na vysvědčení a je tématem pro mentorskou práci a tripartitu. Na postup do dalšího ročníku nemá vliv.

Kurzy

Kurzy jsou pravidelné učební bloky, které se opakují každý týden po dobu osmi týdnů.⁴ Témata a podmínky splnění kurzu určuje průvodce/kyně. Studenti/ky si vybírají z nabídky kurzů podle svého uvážení, ale vždy tak, aby celkový počet hodin v jejich osobním rozvrhu pohyboval mezi 30 a 35 hodinami týdně. Výstupy z každého absolvovaného kurzu zařadí student/ka do svého digitálního portfolia. Studenti se do kurzů zapisují elektronicky. Po zapsání je účast na kurzu povinná. Student, který se bez omluvy nedostaví na první lekci daného kurzového období, bude automaticky vyřazen.

Přednášky a workshopy

Čas pro přednášky, semináře a workshopy externistů/tek a návštěv. O zvaní hostů/tek se starají studenti/ky i průvodci/kyně. Termíny i s krátkou anotací jsou v kalendáři školy. O připravovaných přednáškách a workshopech se informuje na Shromáždění.

Samorost

Čas určený především pro samostatnou práci studentů/tek a konzultace průvodců/kyň. Studenti/ky v tomto čase pracují na svých individuálních projektech, dodělávají práci z ateliérů a kurzů, účastní se pracovních skupin a mentorských kruhů. Mohou se dopředu zapsat na konzultaci s kterýmkoliv průvodcem/kyní. Pravidelně se scházejí se svým mentorem/kou.

Mentoring

Jde o vztah mezi studentem/kou (tovaryšem/kou) a průvodcem/kyní (mentorem/kou). Cílem je orientace studenta/ky v systému školy, rozvoj silných stránek a směřování ke studijní autonomii. Mentor/ka má přehled o studiu své/ho tovaryše/ky, pomáhá mu/jí řešit různé problémy. Používá přitom nejčastěji koučovací metody, nedává nevyžádané rady. Kromě toho ale také vyřizuje absence a omluvenky a setkává se se studentem/kou a jeho/jejími rodiči při tripartitách. Upozorňuje tovaryše/ku na možný studijní neúspěch, pokud mu/jí hrozí, a pomáhá mu/jí najít řešení. Vztah mezi mentorem/kou a studentem/kou je důvěrný: mentoři/ky zásadně nevynášejí informace z individuálních rozhovorů, pokud si to s tovaryšem/kou nevyjednávají. V rozhovorech je omezený prostor i pro osobní otázky, nejedná se ale o terapii. Pokud hrozí překročení této hranice, nabízí mentor/ka pomoc školní psycholožky. Student/ka si své/ho mentora/ky vybírá podle vlastního uvážení a možností průvodců/kyň. Student/ka může svého mentora/ku změnit. Mentor/ka může požádat svého/svou tovaryše/ku, aby změnil/a mentora/ku, má-li k tomu vážné důvody.

⁴ Přehled plánovaných kurzů je v dokumentu ["Plán kurzů číslo školního roku"](#).

Mentorský kruh

Studenti/ky, kteří/které mají stejného/stejnou mentora/ku, se pravidelně scházejí v mentorských kruzích. Cíle těchto kruhů jsou stejné jako u mentoringu. Formát kruhu umožňuje mentorovi/mentorce šetřit čas a využívat zkušeností starších studentů/tek. Studenti/ky v mentorském kruhu pracují před koncem pololetí na sebehodnocení, které bude základem jejich vysvědčení.

Individuální projekt

Individuální projekt je studentská práce, která má jasný cíl nebo vizi, je časově ohraničená (zhruba jedno pololetí) a má jasně popsany výsledek a kritéria hodnocení. Student/ka si ho může zadat u kteréhokoliv průvodce či průvodkyně. Zvládnutí individuálního projektu je pro nás důležitým ukazatelem míry studijní autonomie studenta/ky. Velmi doporučujeme, aby studenti na svých IP pracovali.

Postupový individuální projekt

Student/ka si pro individuální projekt vybere téma nebo způsob zpracování, které má pro něj/ni přínos a je pro něj/ni výzvou. Nemá to tedy být něco, co student/ka už zvládá – buď téma, nebo forma musí přinášet posun.

Téma, cíl, způsob, jakým k němu dojde, a kritéria kvality student/ka obhájí před průvodcem/kyní, kterého/kterou si vybral/a jako garanta/garantku. Student/ka má právo zvolit si ještě externí/ho konzultanta/ku svého IP. Osobu externí/ho konzultanta/ku musí odsouhlasit průvodce/kyně, se kterým student/ka svůj IP konzultuje.

Postupový individuální projekt je studentská práce, která má jasný cíl nebo vizi, je časově ohraničená (zhruba jedno pololetí) a má jasně popsany výsledek a kritéria hodnocení.

Projekt splňuje následující kroky:

1. Formulování vize a cíle
2. Formulování způsobu řešení projektu (jak k cíli dojdou, co budu dělat)
3. Uvědomění si, kam mě projekt posune, co se na něm naučím.
4. Písemné souhrnné zadání projektu (typicky k němu student/ka dojde při druhé konzultaci): obsahuje téma, co je cílem, kritéria kvality (Jak poznáš, že je to hotové?), stručný časový plán
5. Pravidelné konzultace s průvodcem/kyní nad pokračující prací, překážkami, změnami a problémy. Pokud to požaduje konzultant/ka, v harmonogramu je čas pro zapracování připomínek konzultantů/tek
6. Student/ka uloží výsledek práce (dokumentaci, záznam apod.) do svého portfolia, včetně reflexe a sebehodnocení. Odkaz vloží do splněné výzvy v EduMap.
7. Odevzdání práce má a respektuje předem domluvený termín
8. Prezentace IP před publikem

Autonomní student/ka

Status určen pro všestranně pokročilé studenty/ky, kteří/teré dlouhodobě prokazují schopnost pracovat samostatně i ve skupině, spoluvytvářejí bezpečné prostředí školy respektující a efektivní komunikací, jsou citliví/é k potřebám druhých, umějí si naplánovat svou práci, jsou schopni/é sebereflexe. **Na autonomní studenty/ky se nevztahuje studijní povinnost plnit docházku do ateliérů.**

Kritéria pro získání statusu autonomního studenta/ studentky

1. Student/ka realizuje nejméně **dva postupové individuální projekty** u dvou různých průvodců (potvrzuje garant/ka individuálního projektu)
2. Student/ka vede **dva pětítýdenní ateliéry** (viz níže; potvrzuje průvodce/kyně v daném ateliéru)
3. Při individuálním rozhovoru s mentorem společně proberou, zda student/ka dlouhodobě prokazuje **schopnost samostatné práce i práce ve skupině**, zároveň student/ka mentorovi představí plán svého autonomního studia. (potvrzuje mentor)

Kritéria postupového ateliéru

Student/ka

- musí být členem realizačního týmu ateliéru (přihlásí se nejpozději v přípravné fázi)
- (spolu)vedl*a úspěšně **alespoň některé** koordinační hodiny ateliéru (průběžné plánování, rozdělování práce)
- pomáhal*a ostatním v ateliéru s problémy, překážkami
- navrhl*a formu závěrečné reflexe, pomohl*a ji zrealizovat
- hrál*a klíčovou roli při přípravě a realizaci závěrečného představování ateliérů
- vyžádal*a si a dostal*a zpětnou vazbu ke své práci od účastníků a průvodce v ateliéru

Pravidla autonomního režimu (AR)

Autonomní režim je způsob studia, který vyžaduje větší zodpovědnost a samostatnost studentů, je kontrolovaný mentorem, splňuje jasně dané podmínky a je možné ho odebrat.

1. Jednou za půl roku AS udělá něco pro školu (dohodne se s mentorem). U maturantů platí pouze v 1. pololetí. Tuto povinnost nelze splnit aktivitou, kterou student / ka už plní něco jiného, např. jádro Usiluji o dobrý svět, IMP, TMP, apod.
2. Jednou za měsíc mají AS povinný mentorský rozhovor.
Na autonomní studenty se vztahuje povinnost docházky, stejně jako na ostatní studenty.
4. Jednou za čtvrtletí mají AS vlastní povinnou podpůrnou skupinu (s účastí nejméně jednoho průvodce) v délce 2 vyučovacích hodin.
5. AR je na základě rozhodnutí mentora možné přerušit (dočasně "odejmout"), a to

nejméně na celé čtvrtletí. Povinné ateliéry se počítají od data odebrání statusu. Období od tohoto data do konce školního roku se počítá jako základ pro ateliéry.

6. AR je možné nastoupit pouze od začátku pololetí (v únoru nebo v září).

7. Vstup do AR je jasně a rituálně vyhlašován před celou školou.

Poznámka k autonomnímu režimu

Příklady plnění povinnosti č. 1 AS udělá něco pro školu: vypsát a odvést kurz, účast v pracovní skupině vč. senátu po dobu alespoň jednoho pololetí, služba navíc, práce na školním časopisu, jednodenní akce náročná na organizaci, pomoc s adaptačním kurzem, založit a provozovat školní kapelu, starat se o stravování vzít si na starosti organizaci P+W a zvat zajímavé hosty na besedy, navázat spolupráci v nízkopraháči R-Mosty.

Shromáždění⁵

Shromáždění všech studentů/ek a průvodců/kyň je místem přijímání důležitých rozhodnutí, která se týkají života školy. Shromáždění rozhoduje shodou (konsensem) všech přítomných členů/ek. Shromáždění může k řešení jednotlivých záležitostí vytvářet pracovní skupiny.

Shromáždění:

- rozhoduje o pravidlech vzájemného soužití
- rozhoduje o pravidlech využití školního majetku
- rozhoduje o prezentaci školy na veřejnosti
- rozhoduje o využití prostředků na vybavení a investice
- rozhoduje o využití školních prostor
- rozhoduje o právech a povinnostech služby nad rámec tohoto manuálu
- rozhoduje o spolupráci školy s jinými subjekty
- podává návrhy a vyjadřuje se k jakýmkoliv jiným záležitostem týkajícím se školy

Služba⁶

Služba je povinný formát, ve kterém se skupina studentů spolu s jedním průvodcem/kyní věnují péči o školu.

Jedna část Služby je **úklidová** a **probíhá souběžně s ateliéry**. Její náplní je úklid spojený s každodenním chodem školy, drobná údržba, zajištění fungování a pohodlí všech ve škole spolu s komunikací se světem mimo školu.

Druhá část Služby je **projektová**. Probíhá ve formě avizovaných projektů, které se mohou, v závislosti na charakteru projektu, odehrávat v konkrétním termínu, nebo individuálně. V projektové Službě se studenti mohou věnovat jednomu, nebo více uceleným projektům věnovaným provozu a zkrášlení školy, např. výmalbě místnosti, přípravě Dne otevřených dveří,

⁵ Konkrétní pravidla se řídí Manuálem Shromáždění. Najdete ho na disku Studenti ve složce Shromáždění. Rozdělení rozhodovacích pravomocí mezi vedením školy, sborem průvodců a Shromážděním se řídí [Ústavou Střední ScioŠkoly](#).

⁶ Podrobnosti o fungování Služby najdete v [Manuálech Služby](#).

pomoci na akcích školy, atd. Projektovou službu si studenti [zadávají](#) u mikrotýmu Barák / Provoz (čili skupiny průvodců, kteří se starají o provoz a budovu), který ji garantuje.

Vrstevnice

Vrstevnice jsou skupiny studujících stejného ročníku studia na Střední Scioškole. Studující 1. - 3. ročníku jsou dělení losem vždy do jedné ze dvou paralelních skupin, jejichž složení se v průběhu celého studia nemění. Ke každé Vrstevnici jsou přiřazeni 3 - 4 průvodci či průvodkyně. Každá skupina se schází jednou za 14 dní na 90 minut a obsahově se zaměřuje především na rozvoj osobnostních a sociálních dovedností s ohledem na naplňování potřeb vrstevnických skupin.

Rozdílně funguje Vrstevnice ve 4. ročníku studia: celý ročník se schází společně dle vlastního harmonogramu. Obsahově se schůzky zaměřují především na záležitosti spjaté s maturitními povinnostmi.

Tělesná výchova

Tělocvik je povinný. Lze ho plnit účastí na kurzech (2h týdně) nebo účastí na pohybových ateliérech nebo lyžařských a jiných sportovních výjezdech.⁷

Pedagogická praxe⁸

Jednou z povinností všech studujících je strávit 4 týdny na pedagogických praxích. Praxe jsou možností, při které se podíváte do jiných vzdělávacích institucí a budete sledovat vzdělávací proces - a možná se do něj i aktivně zapojíte. S odstupem se tak můžete zamyslet nad všemožnými tématy, které souvisí se školou a vzděláváním, ale i nad vlastními zkušenostmi se vzdělávacím systémem.

Praxe si můžete plnit návštěvou jakékoliv základní či mateřské školy, ale částečně také praktikanstvím při volnočasových aktivitách, v oddílech a na táborech; výběr z těchto možností je na vás. Je pouze třeba si vše řádně domluvit jak s naší školou, tak s institucí, do které se na praxe vydáte.

Portfolio

Slouží každému jednotlivému studentovi/ce jako nástroj vlastního učení a poznávání. Pravidelně se nad ním schází s mentorem/kou, který/á má k portfolio stálý přístup.

⁷ Podrobná kritéria plnění tělocviku najdete v dokumentu [Kritéria plnění tělocviku](#).

⁸ Veškeré potřebné informace k praxím naleznete na tomto internetovém rozcestníku: <https://linktr.ee/pedagogickepraxe>.

Kompletní portfolio (součástí je seznam všech studijních aktivit, kterých se student/ka zúčastnil/a) je podmínkou připuštění k maturitě. Student/ka si vede portfolio průběžně, v digitální podobě. Konkrétní podoba či aplikace nejsou předepsány. Požadavky na portfolio jsou následující:

- možnost přehledného ukládání souborů různého typu
- upravování dokumentů
- vyhledávání
- sdílení a prezentace

“Best of” prezentace

“Best of” prezentace je představení **práce**, kterou student/ka považuje za svoji nejlepší v daném pololetí. Nemusí jít o práci provedenou ve škole. Prezentuje ji před spolužáky/spolužačkami a veřejností, na konci každého pololetí.

Pátero pro bezpečnost ve škole

1. Vnímám zodpovědnost za prostředí ve škole. Když vidím nějaké potenciální riziko, buď ho sám odstraním, pokud se na to cítím (např. utřu vylitou vodu, po které by mohl někdo uklouznout). Pokud se na to necítím, požádám někoho dospělého o pomoc.

2. Vnímám svoji zodpovědnost za fungování školy a nevystavuji se zbytečnému riziku nebezpečným chováním.

3. Nepouštím do školy cizí osoby. Když ve škole potkám cizího člověka, pozdravím a zeptám se ho, co u nás ve škole dělá. Pokud se necítím bezpečně, řeknu to nejbližšímu dospělému.

4. O přestávce (dané v rozvrhu nebo domluvené s průvodcem) **si mohu dojít do rozumné vzdálenosti od školy** (například pro svačinu) a nemusím se ptát průvodce, na přechodu se dobře rozhlédnu a dávám na sebe pozor. Uvědomuji si, že svoboda, kterou mi škola poskytuje musí vyvážená mojí zodpovědností. V době obědové pauzy si dělám, co chci. V každém případě mám povinnost být zpátky včas na další blok v rozvrhu.

5. Pokud potřebuji opustit školu v průběhu vyučování musím předem uvědomit průvodce: V ideálním případě rodiče (nebo zletilý studující) umístí předem Avízo o absenci do Edookitu.

Pokud je můj odchod neplánovaný, rodič (nebo zletilý studující) informuje mentora a zároveň průvodce, který má na starosti výukový formát, ve kterém vznikne absence a to písemně (zasláním sms nebo e-mailu) o tom, v kolik hodin studující potřebuje opustit školu a o tom, že za studujícího přebírá zodpovědnost.

SMS může znít například takto: “Žádám o uvolnění svého syna/dcery (celé jméno) z výuky. Od (uvést čas) za něj přebírám zodpovědnost. (podpis celým jménem)”. Slušností je svou absenci zdůvodnit.

Odchod ze školy bez souhlasu průvodce je porušením školního řádu a může být postižen důtkou mentora, ředitelskou důtkou nebo podmíněčným vyloučením ze školy. Především je ale ohrožením svobody, kterou bychom ve škole rádi zachovali.

ScioCíle (dříve kompetence)⁹

Čemu jsme dřív říkali ScioKompetence, bylo přejmenováno na ScioCíle. Důvod je jednoduchý: pod slovem kompetence si mnoho lidí mimo ScioŠkoly představuje různé věci - třeba to, že prezident republiky má kompetenci jmenovat ústavní soudce. Ve ScioŠkolách rozumíme pojmu kompetence jako propojení postojů, znalostí a dovedností. Osm ScioKompetencí je vlastně osm směrů, kterými se studenti a průvodci mají rozvíjet, osm cílů, ke kterým směřujeme.

Tyto cíle jsou základem vzdělávání ve všech ScioŠkolách. Jsou to oblasti, ve kterých děti a studenty/ky rozvíjíme, cesty, po kterých je vedeme. Odvíjejí se od mise ScioŠkol: „Připravujeme děti a mladé lidi na život ve 21. století tak, aby uměli vzít život do svých rukou a mohli se stát tvůrci budoucnosti.“ Vzdělávání a učení je proces, který trvá celý život. ScioKompetence nejsou jen pro děti a studenty/ky, je to výzva pro každého.

1. Řídím a poháním své učení (učební autonomie)

Svět bude čím dál složitější a změny budou přicházet rychleji. Proto je a bude nezbytné se učit celý život, zůstat zvědavý/á a mít potěšení z poznávání a současně brát změny jako výzvu a příležitost k učení. Už dnes jsou ve výhodě ti, kdo se rádi učí, rozumí svému učení, umí ho řídit, pohánět, plánovat i reflektovat. Umět se učit to je v 21. století naprostá nezbytnost.

2. Vybírám si, co (a koho) si pustím do mysli

Informace a jiné vjemy se na nás hrnou ze všech stran. Je jich mnohem víc, než co je náš mozek schopen zvládnout. Hodně jich je zbytečných, mnohé jsou manipulativní, lživé nebo dokonce škodlivé. Ale i zajímavých a užitečných informací je moc. Proto je třeba se naučit mezi nimi aktivně vybírat ty nejdůležitější, nejužitečnější a průběžně filtrovat záplavu těch ostatních. Bez téhle kompetence se v narůstajícím přívalu informací nedá přežít.

3. Rozumím sám sobě

Pro spokojený život je třeba mít pevné body, něco jistého, stálého. Jedinými trvalými průvodci našich životů jsme my sami. Je třeba, abychom se na sebe mohli vždycky spolehnout, nejen dnes, ale i za padesát let. A to se nám povede, když se naučíme rozumět sami sobě. Bez toho se nebudeme umět v proměnlivé a nejisté budoucnosti rozhodovat a ztratíme vnitřní svobodu. Rozumět sám sobě vždy bylo, stále je a čím dál víc bude základem spokojeného života.

⁹ Podrobněji o kompetencích v tomto [dokumentu s odkazy](#).

4. Odolávám nejistotě, neúspěchu i stresu (odolnost)

Současnost přináší mnoho nejistoty a stresu. Koronavirus všem ukázal, že to, co jsme pokládali za jisté, se může během pár dnů úplně změnit. Čeká nás složitý a nepředvídatelný svět, budeme se muset rozhodovat pod tlakem, často v nejistotě. Budeme čelit chybám svým i jiných, zažijeme stres, neúspěchy, nepřízeň osudu. Mohou přijít i prudké a zcela nečekané změny, díky kterým dojde i ke zhoršení kvality života. Je třeba se na všudypřítomnou nejistotu připravit, zvyšovat svou odolnost, otužovat se.

5. Buduji a udržuji dobré vztahy

Doba života bude delší. Bude třeba umět dobře fungovat nejen v dlouhodobých vztazích s rodinou a přáteli, ale také vytvářet a udržovat dobré korektní vztahy se širším okruhem lidí. Třeba ve škole, v práci, se sousedy, v komunitě, na sociálních sítích, se svými oponenty/kami, nebo i s úplně cizími lidmi. Každý přemýšlí a prožívá svět jinak, umí jiné věci, pokud se naučíme dobře vycházet s různými lidmi, můžeme se od každého z nich něco naučit. Dobré vztahy byly, jsou a budou pro plnohodnotný život nezbytné a jejich význam v proměnlivé budoucnosti poroste.

6. Konám dobro a stavím se zlu

“Nejvíce se vyplatí, když člověk člověku pomáhá,” píše Jan Werich v pohádce Královna koloběžka. A platí i opak, přehlížet nebo tolerovat zlo se nakonec vždy vymstí, i když postavit se zlu vyžaduje často velkou odvahu i osobní oběti. Vést smysluplný život to znamená i být užitečný pro své okolí i pro společnost. Celý život ti bude pomáhat zkušenost, že dobré skutky přinášejí dobrý pocit a že je radost pomáhat ostatním.

7. Jsem tvůrcem budoucnosti světa

Každý nese svůj kousek odpovědnosti za budoucnost světa, každý může přispět k řešení problémů, ať už jsou lokální nebo i globální, malé i velké. A každý by si měl být vědom, že i neúčastí či nezájmem se podílí na podobě budoucnosti. Připravujeme děti budoucnost nejen přijmout a zvládnout, ale také ji aktivně ovlivňovat a spolu-vytvářet. Ať už se bude svět vyvíjet jakkoliv, je povinností každého usilovat o to, aby byl lepší.

8. Mám život ve svých rukou

Každý člověk chce vést smysluplný, naplněný a spokojený život a plnit si své sny. Těžko můžeme být v životě svobodní, pokud budeme ve vleku náhod osudu, obětí okolností či hříčkou v rukou technologií a umělé inteligence. Proto je důležité umět se svobodně rozhodovat, mít autonomii, zvládat překonávat překážky, dosahovat své cíle, a spoustu dalších věcí, které rozvíjíme skrze všechny naše Sciokompetence. Zkrátka umět si (vždy) najít vlastní cestu, jak mít život ve svých rukou.

EduMapa

EduMapa je webová aplikace, která studentům/škákům pomáhá mapovat studijní pokrok. Je v ní přehledně vidět, co je nutné za čtyři roky studia zvládnout, co už má student/ka hotové, na

čem právě pracuje a co ho/ji ještě čeká.

- oblast jader – EduMapa nabízí 30 jader, tedy povinných výzev – témat, dovedností nebo zkušeností.
- oblast volitelné – v aplikaci student/ka nalezne také narůstající počet zajímavých volitelných výzev pro své studium; výzvy mohou ve spolupráci s průvodci/kyněmi tvořit také studenti/ky.
- oblast odborného vzdělávání – dále jsou zde výzvy z Dramatické výchovy, Humanitních studií a nově také z Výtvarné výchovy. Na pedagogickém lyceu, což naše škola podle oficiálního zařazení je, si student/ka vybírá jeden z těchto oborů. A v EduMapě každému z nich odpovídají čtyři výzvy. Nejpozději na začátku třetího ročníku by si měl/a každý/á student/ka vybrat jednu z těchto oblastí a výzvy si splnit. To ale neznamená, že ostatní si je vybírat nemohou, právě naopak.

Pro přehlednost jsou všechny povinné a povinně volitelné výzvy v následující tabulce.

Seznam povinných výzev v EduMapě

Výzva	Popis / Cíl
Buňka, genetika a mikrosvět	Rozumím stavbě buněk a funkci organel. Chápu rozdíly mezi rostlinnou a živočišnou buňkou, mezi bakteriemi a viry a mám představu o rozměrech mikrosvěta. Seznámím se s genetikou a principy dědičnosti.
Ctím majestát zákona	Zákony nás omezují, ale hlavně nám slouží. Vláda práva je jedna z největších vymožeností, ke kterým lidé dospěli. Poznej, jak se právní normy liší od všech ostatních norem. Pochop, jak vznikají, jaký je rozdíl mezi právem a spravedlností. Nauč se rozlišovat, pod jaké právo ten který problém patří, poznej soustavu soudů, nahlédni do práce advokáta/ky. Vyzkoušej si roli žalující/ho i žalované/ho. Zkus si napsat podání. Jak by vypadala společnost bez práva? A existuje nějaká taková?
Česká historie	Orientuju se v české historii (rozumím tomu, jak došlo ke vzniku Československa, k převratu 48, co byla Stb, rok 89, privatizace, 1918,1938,1948,1968,1988,1993); Vnímám kořeny současného stavu české společnosti. Umím si vyhodnotit skandální články v médiích využívající historické metafory nebo hodnotící míru spolupráce s minulým režimem.
Čí je to příběh / Výzkum historie	Rozumím tomu, že historie je vytvářena historiky a jak zaměření a osobnost autora ovlivňuje interpretaci celého příběhu. Dokážu si zařadit osobnost autora a vyhodnotit, jaký pohled od něj lze očekávat.
Domluvím se anglicky	Prokážu, že dokážu angličtinu aktivně použít a dorozumím se s různými lidmi v různých situacích.
Druhý cizí jazyk	Vyzkouším si po dobu dvou kurzových období učení jazyka jiného než čeština a angličtina.
Experimentální pohled na svět kolem nás	V tomto jádru máš možnost stanovovat si hypotézy, sledovat experiment, kriticky vyhodnocovat a interpretovat jeho výsledky a třeba navrhnout další postupy, jak své poznání ještě prohloubit. Zažij den v laboratorním plášti, přemýšlej, bádej a objevuj.
Finanční gramotnost	Umím sestavit rozpočet, spočítat kolik stojím a kde můžu v případě potřeby ušetřit. Umím spočítat složené i jednoduché úročení. Umím porovnat finanční produkty na trhu a vybrat si z nich. Rozumím pojmem jako spoření nebo hypotéka.

Jak se dělá historie	Chápu, že historie je vytvářena na základě primárních (původních) zdrojů a vždy je interpretací daného autora. V případě nejstarších dějin stavím na drobných nálezech, v případě nejnovějších dějin zase narážím na limity paměti. Získám vlastní badatelský zážitek.
Jak se učím?	Znám různé efektivní učební strategie, vím, které mi vyhovují, a umím je využít.
Lidské tělo	Vím, jaké orgány se nacházejí v lidském těle, jak fungují a jak se dá rozpoznat, když nefungují správně. Umím popsat základní populační choroby (Diabetes 1. a 2. typu, alergie, nízký a vysoký tlak, rakovina, mozková mrtvice, infarkt). Chápu, jak fungují některé procesy v lidském těle, které nás udržují při životě (dýchání, krevní oběh, imunitní reakce, trávení..).
Matematika 001	Ovládám základní početní operace, zvládám jednoduché rovnice. Umím upravit jednoduché rovnice a soustavy rovnic. Umím pracovat se závorkami, znaménky, roznásobovat, dělit, počítat se zlomky. Umím aplikovat základní znalosti z geometrie: počítám objemy a obsahy, odhaduji výšky a vzdálenosti (podobnost trojúhelníků).
Matematika 002	Toto jádro buduje, utvrzuje a rozšiřuje znalosti z jádra matematika 001. Hackuje matematiku, rozvíjí logické myšlení a podporuje tě v tom, aby pro tebe matematika nebyla problémem v běžném životě.
Matematika 003	Toto jádro ti pomůže porozumět souvislostem v matematickém světě. Propojí se ti mnoho různých způsobů vyjádření (graf, předpis fce, tabulka, atd.). Budeš odolnější vůči matematickému zkreslení či manipulaci. Jádro je v podstatě ekvivalent obrany proti černé magii.
Náročná situace životní	Znám základy první pomoci a umím je účinně použít v krizových situacích. Vím, že v případě potřeby existují instituce, kam se mohu obrátit a nebojím se požádat o pomoc. Mám za sebou zkušenost (alespoň zprostředkovanou) s náročnou životní situací a vím, jak v ní ideálně postupovat.
Nástroje informační gramotnosti	Vyhledávám ve volně dostupných digitálních zdrojích (Google, Google Scholar) a uvědomuji si jejich úskalí (například personalizace vyhledávání). Vyzkouším si práci s AI a uvědomuji si její úskalí. Mám představu, pro jaký typ informací se obrátit na volně dostupné webové stránky, do knihoven nebo vědeckých článků. Rozumím tomu, k čemu slouží v textu citace a umím je správně vytvořit. Rozumím tomu, proč existují pro citace formální pravidla (citační normy). Dokážu vysvětlit, co je plagiátorství a vím, jak se mu vyhnout.
Nerovnost, chudoba a diskriminace	Dokážu uvažovat o možných příčinách situace člověka, který se ocitl na okraji společnosti. Dokážu navrhnout, jak by se mu dalo pomoci. Dokážu jmenovat služby, které lze nabídnout člověku ve zvolené tíživé sociální situaci (uprchlík/ice, člověk v psychické krizi, člověk s duševním onemocněním, oběť násilí, člověk, který ztratil bydlení, uživatel/ka drog). Dokážu uvažovat o rizikových situacích, které by mohly potkat i mě a mohly by vést i pro mě ke ztrátě životního standardu nebo k vážným sociálním problémům. Vím, jak takovým situacím předcházet a jak je řešit.
Píšu v angličtině	Napišu pět textů různých formátů ze seznamu v EduMapě v rozsahu 200- 400 slov. Finální odevzdání jádra vyžaduje zapracování zpětné vazby od průvodce na odevzdaný první koncept. Výstup v portfoliu bude obsahovat první koncept i finální verze. Pokud chceš toto jádro splnit individuálně, musíš psát texty v Google Docs a sdílet historii úprav.
Poezie	Přečtu básnickou knihu z maturitního seznamu a napíšu rozbor, ve kterém použiju základní pojmy z poetiky (zejm. téma, motiv, jazykové prostředky s důrazem na obrazná pojmenování; verš, rým).
Potřebujeme pravopis?	Znám základní pravopisné jevy. Při práci používám korektor pravopisu a Internetovou jazykovou příručku.

Próza	Přečtu prozaickou knihu z maturitního seznamu a napíšu rozbor, ve kterém použiju základní pojmy z literární teorie (titul, téma, motiv, prostor, čas, příběh, vypravěč, postava, kompozice, jazyk, autor, interpretace).
Přečtu dvacet knih	Přečtu dvacet knih z maturitního seznamu podle kritérií výběru. Vylosuju si ze seznamu jednu a na základě ukázky knihu interpretuji, zasadím do souvislostí a odpovím na otázky průvodce.
Psychohygiena	Identifikuji si vlastní stresory a pojmenuju mechanismy, jak pracuju s jejich vyrovnáváním. Vyzkouším alespoň jednu techniku na sobě.
Rozumím anglickému textu	Umím prokázat, že rozumím anglickému textu v různých souvislostech a jsem schopen odpovědět na otázky týkající se tohoto textu.
Rozumím mluvené angličtině	Prokážu, že rozumím běžné mluvené angličtině a dokážu se zapojit do rozhovoru.
Statistika	Chápu pojmy modus, medián, průměr, vliv krajních hodnot, (rozptyl), korelace. Umím je najít, vybrat nejvhodnější ukazatele. Chápu, že nevhodné použití statistiky poskytuje zavádějící údaje, umím to odhalit. Umím udělat jednoduchý statistický průzkum / umím interpretovat data statistického výzkumu.
Teorie a praxe demokracie	Obhájím demokratické hodnoty a prosazuju je, znám principy fungování demokratické společnosti a politiky v užším slova smyslu.
Usiluji o dobrý život	Udělám něco užitečného pro ostatní. Najdu takovou formu pomoci, která bude opravdu účinná.
Úvaha	V textu vyjádřím svůj názor na problém a podepřu jej vhodnými argumenty. Dokážu vnímat problém z různých perspektiv.
Výzvy globálního světa	Konfrontuji svou představu o globálním problému s dostupnými daty. Objasním některé příčiny rozdílu v ekonomické výkonnosti různých zemí. Popíšu hlavní ekonomické příčiny globalizace a její hlavní trendy. Popíšu některé průvodní jevy sociální a kulturní globalizace. Uvažuji o vybraném problému globálním jak z hlediska morálky a svědomí, tak z hlediska efektivity. Vysvětlím, za které problémy globálního světa se cítím zodpovědný/á, za které ne, a proč.

Seznam odborných výzev

Dramatická výchova

Výzva	Popis / Cíl
Hra a role (v životě?)	„Role“ není jen něco, co používají herci na jevišti nebo ve filmu. Může být naším nástrojem pro poznávání a učení se. Kdy jindy, než v roli si můžu vyzkoušet, jaké to je být kýmkoli a čímkoli na světě. Role mě totiž může naučit něco, co bych ze své perspektivy nikdy neviděl a už vůbec bych to nemohl „prožít“ v kůži někoho jiného. V blocích kurzu/AT si budeme zkoušet různá divadelní cvičení a hry, budeme aktivně pracovat s etudou, dramaticko výchovnou lekcí, práci s tělem, práci s textem a hlasem.
Jak prezentovat	Pracuji na svých prezentačních dovednostech a díky tomu najdu svůj prezentační autentický styl. Porozumím svému hlasu a technikám, které při práci s ním mohu využívat. Cílem je chápat hlas, slovo, své tělo a sdělení v kontextu a propojení.

Tvůrčí projekt	Cílem je vymyslet si tvůrčí individuální nebo skupinový projekt. Ve fantazii se hranice nekladou. Při plnění byste si měli vyzkoušet celý tvůrčí proces od nápadu, procesu tvorby až po provedení. Příklady splnění: Můžeme si vymyslet divadelní představení? Ano. Nazkoušet divadelní hru? Napsat a zahrát si své vlastní představení. Načíst audioknihu pro domov seniorů ve vedlejší neziskovce. Nazkoušet imerzivní divadlo při hodinách kurzu. Uskutečnit politický happening. Autorské čtení v kavárně. Nic není špatné a toto jádro nemá pevné hranice stejně, jako samotné divadelní umění.
-----------------------	--

Humanitní studia

Výzva	Popis / Cíl
Ekonomická logika života)	Dokážu analyzovat nějakou všední situaci z hlediska ekonomické efektivity (čeho se vzdávám, když něco volím, a proč mi to stojí za to). Popíšu ekonomické souvislosti jednoho sociálního nebo environmentálního problému (např. globální změna klimatu - dostupnost a kvalita zdravotní péče - segregace ve školství...) Objasním hlavní příčiny globálního ekonomického růstu od pol. 19. st. Dokážu stručně popsat hlavní stanoviska v diskusi o vztahu ekonomiky a státu. Dokážu objasnit důležitost vlády práva a důvěry mezi lidmi pro fungování ekonomiky. Chápu, jaké jsou základní funkce trhu. Dokážu uvést příklady situací, kdy trh řeší problém zdrojů efektivně, a situací, kdy selhává.
Společnost pod lupou	Vím, že v celospolečenském měřítku i v malých lidských skupinách fungují zákonitosti – chování lidí lze proto s určitou mírou pravděpodobnosti modelovat a předvídat. Chápu, že "skutečnost" není daná absolutně, ale je utvářena společensky. Chápu, že sdílené pojmy a pojetí reality jsou pojivo, které drží lidi pohromadě a umožňuje jim spolu žít a spolupracovat.
Víry	Chápu roli víry, spirituality a náboženství v životech lidí na této planetě. Dokážu mezi vírou a náboženstvím rozlišit. Znáám základní projevy, texty a přikázání největších světových náboženství. Na příkladech vysvětlím, jakou roli hraje náboženství v současné světové i české společnosti.

Výtvarná výchova

Výzva	Popis / Cíl
Příběh Umění	Vyznám se v základních uměleckých epochách a rozumím jejich návaznosti od pravěku po současnost. Umím sestavit časovou osu, kde vyznačím od kdy, do kdy a kde se tyto epochy odehrávaly. Dokážu na časovou osu umístit alespoň 10. osobností nebo událostí, které ovlivnily vývoj umění. Z toho alespoň 1 českou.
Kreslím	Systematicky rozvíjím své kreslířské dovednosti. Cvičím se v zachycení reality, všemi známými technikami. Dokážu zachytit reálný objekt v reálném prostoru pomocí perspektivy, a stínování. Umím použít základy kresby portrétní a nebo figury pro zachycení konkrétního člověka. Vše prokážu dostatečným množstvím kreseb (cca 15 - 20 ks.)
Vlastní cesta	Vytvořím mnou navrženým způsobem cyklus děl, který dostatečně reprezentuje můj umělecký záměr.

Podmínky postupu do dalšího ročníku

CO	KDO UZNÁVÁ	CO KDYŽ TO NENÍ (reparát)
Student/ka si vede digitální portfolio tak, že na vyžádání vyhledá konkrétní materiál.	Mentor/ka průběžně dává zpětnou vazbu a na konci roku uznává.	Student/ka si vytvoří pořádek v portfolio přes prázdniny.
Student v ateliérech splní docházku minimálně 70 % souhrnně za celý školní rok.	průvodci v ateliéru	Při nesplnění docházky student v době výjezdů pracuje pro školu nebo širší společenství (Žižkov, Prahu 3, svět). Zadaná práce je proporční k zameškaným hodinám. Průvodce v ateliéru může nabídnout bezprostřední náhradu malého počtu zameškaných hodin.
Student/ka uspokojivě splní podmínky úklidové služby v jednom kurzovém období a stanovený počet hodin projektové služby ve školním roce.¹⁰ Studenti maturitního ročníku uspokojivě splní 50 % podmínek úklidové služby v jednom kurzovém období. V případě studijního pobytu v zahraničí o délce pět měsíců (nebo delšího) nebo zahájení studia během roku (přestupu) v pololetí nebo později se povinnost plnění úklidové služby krátí na polovinu. V případě studijního pobytu v zahraničí delšího než měsíc nebo zahájení studia během roku (přestupu) se povinné hodiny projektové služby proporčně krátí podle počtu měsíců, po které studující studoval v zahraničí / nebyl studentem školy, zaokrouhleného dolů. (Příklad: je-li povinných 8 hodin proj. služby a studující pobýval 2,5 měsíce studijně v zahraničí, jeho povinnost úklidové služby se krátí na 6 hodin.)	Úklidová služba: průvodce/kyně ve službě zapíše na konci služby do Edookitu. Projektová služba: průvodce/kyně zapíše po splnění do evidence projektové služby.	Student/ka vykoná práci pro školu nebo širší společenství (Žižkov, Prahu 3, svět) v průběhu prázdnin v rozsahu hodin za chybějící službu.

¹⁰ Ve školním roce 2025/2026 7 (sedm) hodin.

Student/ka má na závěr ročníku splněn předepsaný minimální počet jader. - na konci 1. ročníku 8 jader - na konci 2. ročníku 18 jader - na konci 3. ročníku 28 jader - na konci 4. ročníku 30 jader	Průběžně uznávají splnění jader jejich garanti/ky v EduMapě. Mentor/ka na konci roku vyhodnocuje.	Student/ka během prázdnin samostatně splní dohodnutým způsobem chybějící počet jader. Průvodce, který je dohodnutým garantem této práce doporučuje, zda práci uzavřít, finálně rozhoduje Komise letní práce.
Student/ka v každém pololetí prvních třech ročníků naživo prezentuje během "Best of" svou nejlepší práci.	Uznává mentor/ka s podporou průvodců/kyň, kteří Best of viděli. Mentor/ka zaznamenává v CML.	Student/ka naživo prezentuje ve stanoveném náhradním termínu ještě během školního roku.
Student/ka má na celoškolním Shromáždění alespoň alespoň 70% účast.	Uznává mentor/ka na základě docházky v Edookitu.	Student/ka vykoná práci pro školu nebo širší společenství (Žižkov, Prahu 3, svět) v průběhu června nebo o prázdninách v rozsahu chybějících hodin.
Student/ka má na Vrstevnici docházku alespoň 70%.	Uznává mentor/ka na základě docházky v Edookitu.	Student/ka vykoná práci pro školu v průběhu prázdnin v rozsahu chybějících hodin.
Student/ka má v mentorských kruzích alespoň 70% účast.	Uznává mentor/ka na základě docházky v Edookitu.	O náhradě rozhoduje mentor.
Student/ka má na tělocviku účast alespoň 70%.	Uznává garant/ka tělesné výchovy na základě docházky v Edookitu.	Konkrétní podobu určí garant/ka tělesné výchovy.
- Podmínka ukončení studia: Student/ka má splněna 3 odborná jádra z dramatické výchovy, humanitních studií nebo výtvarné výchovy - Student/ka absolvoval/a 4 týdny pedagogické praxe.	Uznávají garanti/ky dramatické výchovy, humanitních studií, výtvarné výchovy a pedagogické praxe.	

Ze závažných důvodů může postupové podmínky sbor průvodců po dohodě s mentorem individuálně změnit.

Garance jader¹¹

Seznam zkratek

AR – autonomní režim

AS – autonomní student/ka

AT – ateliér

BC – Basecamp

IMP – individuální maturitní projekt

IP – individuální projekt

IR – individuální rozhovor

KOO – koordinace

MK – malá koordinace (někdy i mentorský kruh)

P+W – přednášky a workshopy

SHR – Shromáždění

TMP – týmový maturitní projekt

VK – velká koordinace

ZV – zpětná vazba

¹¹ [Aktuální tabulka garancí jader je zde.](#)